

AROSUOHAUKKOJEN LUKURENGASTUS KANNATTA

PETTERI LEHIKONEN

VIELÄ 2000-LUVUN ALUSSA AROSUOHAUKKA OLI SUOMESSA HARVINAISUUS. NYT LAJI PESII SUOMESSA VUOSITTAIN JA LINTUJEN MERKITSEMINEN LUKURENKAIN JA GPS-LÄHETTIMIN ON TUONUT PALJON UUTTA TIETOA LAJIN LIIKKEISTÄ.

CAY SAALISTELEMASSA ETELÄ-RUOTSISSA, 1 300 KILOMETRIÄ RENGASTUSPAIKASTA LOUNAASEEN. KUVA: JACOB MICHELSEN

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) on Suomessa harvinainen, erittäin uhanalaiseksi luokiteltu pesimälaji. Perinteisesti Venäjän ja Kazakstanin aroilla pesivä arosuohaukka on levittäytynyt lännemmäksi viimeisten vuosikymmenten aikana. Suomen ensimmäinen pesintä tavattiin 1933. Seuraavaa saatiin odottaa 70 vuotta, mutta vuodesta 2011 lähtien laji on pesinyt meillä vuosittain. Myyräkantojen suuruus vaikuttaa pesivien arosuohaukkaparien määrään, ja varmistettuja pesintöitä on tavattu parhaimmillaan yksitoista. Lajin seurantaan on erityisesti paneutunut rengastaja Ari-Pekka Auvinen, joka on lukurengastanut valtaosan Suomessa rengastetuista 107 arosuohaukasta. Auvinen on varustanut GPS-lähettimeillä neljä arosuohaukkanaarasta, joiden muuttoreittejä voi seurata [Luomuksen sivuilla](#). Sekä lukurenkaat että lähetimet ovat antaneet paljon uutta tietoa arosuohaukkojen liikkeistä.

SOTKAMON AROSUOHAUKKAPOIKUEEN VIISI POIKASTA. VARTTUNEIN NAARAS CAY ON VASEMMALLA, JA KESKELLÄ POIKUEEN AINUT KOIRAS. KUVA: PETTERI LEHIKONEN

PESINNÄT KESÄLLÄ 2019

Heinäkuun alussa matkasimme rengastaja Roni Väisäsen kanssa Sotkamoon tarkastamaan arosuohaukan pesäpaikkaa, jonka lintuharrastaja Lasse Lumikari oli löytänyt. Auvinen liittyi seuraan asettaakseen GPS-lähettimen parin naaraalle. Pesä löytyi helposti ja poikaset olivat niin isoja, että ne olivat jo jättäneet pesän. Löysimme maastosta kaikkiaan viisi potraa poikasta. Vierailu oli nopeasti ohi, poikaset merkitty lukurenkain sekä naaras GPS-lähettimellä. Naaras nimettiin Hipuksi oikean iiriksensä kultahippua muistuttavan kuvion vuoksi. Ravintotilanne pesän ympäristössä oli ilmeisen hyvä, sillä kaikki viisi poikasta varttuivat lentokykyisiksi. Sotkamon lisäksi viime kesänä tavattiin kolme muuta pesintää. Niistä rengastettiin vain yksi poikanen, joka oli GPS-arosuohaukka Seljan ainokainen.

USKOMATON SATTUMA!

Olimme Ronin kanssa elokuun lopussa Etelä-Ruotsin Falsterbossa seuraamassa petolintumuuttoa ja menimme katsomaan lähipelloilla parin päivän ajan saalistellutta nuorta arosuohaukkaa. Yllätys oli suuri, kun huomasimme linnun kantavan valkoista lukurengasta. Samanlaista, jonka olimme asettaneet poikasille Kainuun takamailla! Lintu lensi ohitsemme ja kuvasin sitä vain huomatakseni, ettei kuvista saanut selvää renkaan tunnuksesta. Paikalle saapunut tanskalainen valokuvaaja Jacob Michelsen sai kuitenkin tunnistettavat kuvat renkaasta. Lintu oli CAY, Sotkamon pesyeen vanhin naaraspoikanen. Uskomaton sattuma tavata itse rengastamansa harvinainen lintu kahta kuukautta myöhemmin yli tuhat kilometriä rengastuspaikalta!

Lukurengastetuista poikasista peräti kolme muuta havaittiin syksyn aikana Suomessa ja Ruotsissa. Näistä yhden linnun rengas saatiin luettua, ensin elokuun lopulla Etelä-Suomessa ja parin viikon päästä Öölannissa. On hyvin todennäköistä, että muutkin nähdyt valkoisella lukurenkaalla varustetut nuoret arosuohaukat olivat Sotkamon poikueesta, sillä Sotkamon poikasten lisäksi vain yksi poikanen lukurengastettiin Suomessa viime kesänä. Muualla maailmassa arosuohaukkoja ei ole merkitty valkoisilla renkailla. Tapaamistodennäköisyys vaikuttaa huomattavan korkealta.

Pitäkää siis silmällä arosuohaukkojen jalkoja!

Petteri Lehikoinen työskentelee Luomuksessa museomestarina seurantatiimissä.